

RAADSVOORSTEL

Gemeenteraad : Bergen
Raadsvergadering : 8 maart 2018
Zaaknummer :
Voorstelnummer : RAAD180015
Commissie : Algemene raadscommissie
Commissie :
Soort agendering : Ter bespreking
Agendapunt :
Team : Juridische Zaken & Inkoop
Opsteller(s) : Chris Klein Holte
Telefoonnummer : 088 909 7464
Bijlagen: :

Onderwerp: – Verordening commissie bezwaarschriften 2018

Voorgesteld besluit

Uw raad besluit:
De Verordening commissie bezwaarschriften 2018 vast te stellen.

Geheimhouding

- Nee
 Ja

RAADSVOORSTEL

1 INLEIDING

Voor de behandeling van bezwaarschriften is er de onafhankelijke externe commissie voor Bezwaarschriften (hierna: de commissie). De commissie hoort de bezwaarden, belanghebbenden en de gemeente en brengt vervolgens een advies uit aan het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen. Deze manier van bezwaarbehandeling is op zichzelf vooral juridisch van aard. Het is mogelijk om de bezwaarprocedure waarbij gebruik wordt gemaakt van de externe bezwaarcommissie meer klantgericht en meer oplossingsgericht te maken. In sommige gevallen kan verkorting van de afhandelingstermijn een bijkomend resultaat zijn.

Daarom wordt aan de raad voorgesteld de Verordening commissie bezwaarschriften Bergen 2018 vast te stellen.

1.1 Doel advies

Van de raad wordt verwacht dat hij:

De Verordening commissie bezwaarschriften Bergen 2018 vaststelt.

2 KEUZERUIMTE

De Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) stelt eisen aan de bezwaarprocedure, waarbinnen enige keuzeruimte blijft. De voorgestelde wijzigingen in de werkwijze in de procedure met externe bezwaarcommissie voldoen aan de eisen die de Awb stelt.

Tijdens de bespreking van dit raadsvoorstel in de Algemene raadscommissie op 15 februari 2018 is ook gesproken over ambtelijk horen en adviseren in plaats van horen en adviseren door een externe bezwaarcommissie. Er is gevraagd wat de voor- en nadelen van ambtelijk horen zijn en hoe gemeente Alkmaar het ambtelijk horen heeft geregeld. Dit wordt hieronder beschreven, evenals de manier waarop gemeente Uitgeest invulling geeft aan het ambtelijk horen en adviseren.

Voordelen horen en adviseren door ambtenaren vergeleken met een externe commissie

- Bezwaarschriften worden sneller afgehandeld. De wettelijke beslistermijn is 6 weken korter. Meer flexibiliteit in het organiseren van het horen van bezwaarden en belanghebbenden;
- Snel persoonlijk en informeel contact, gericht op mogelijke oplossingen. Goede mogelijkheid om erachter te komen of er meer speelt dan alleen de bezwaren tegen 1 specifiek besluit.
- Minder juridisch, meer oplossingsgericht: Gestimuleerd wordt dat partijen nadenken over een oplossing waarbij de bezwaren van andere belanghebbenden geheel of gedeeltelijk worden weggenomen;
- Sluit meer aan op de wens van veel bezwaarden om te kijken wat er nog wel mogelijk is, in plaats van een juridische beschrijving waarom het genomen besluit juist is geweest.
- Biedt kort na het schrijven van het bezwaarschrift duidelijkheid over de regels en of er misschien nog mogelijkheden zijn om op een andere manier geholpen te worden door de gemeente;
- Laagdrempeliger: een gesprek met ambtenaren komt minder intimiderend over dan een externe commissie, levert minder stress op bij betrokkenen;

- Sluit beter aan bij de gedachte van de wetgever om het besluit nog eens onbevungen te heroverwegen. Niet alleen de rechtmatigheid is daarbij van belang, maar ook de doelmatigheid.

Nadelen ambtelijk horen en adviseren

- Geen onafhankelijk blik van externe deskundigen;
- Ambtelijk horen moet organisatorisch goed geregeld worden, want er zijn wettelijke eisen aan verbonden. Het moet gebeuren door 1 persoon die niet bij de voorbereiding van het bestreden besluit betrokken is geweest. Of door meer dan 1 persoon, waarvan de meerderheid, waaronder degene die het horen leidt, niet bij de voorbereiding van het besluit betrokken is geweest. Het horen kan het best gebeuren door ambtenaren die niet bij het specifieke besluit betrokken zijn geweest, maar die wel voldoende kennis hebben van het juridische kader en eventuele mogelijkheden van alternatieven, zodat tijdens het horen standpunten kunnen worden uitgewisseld. Werkorganisatie de BUCH heeft voldoende deskundige medewerkers om invulling te kunnen geven aan de wettelijke eisen voor ambtelijk horen en adviseren.

De toepassing van ambtelijk horen door de gemeente Uitgeest

In 2017 hebben de raad, het college en de burgemeester van Uitgeest besloten een gemengd model in te voeren voor het behandelen van bezwaarschriften. Een deel van de bezwaarschriften wordt voorgelegd aan de externe commissie bezwaarschriften en voor het andere deel wordt ambtelijk gehoord en geadviseerd. Het college heeft bepaald in welke gevallen ambtelijk wordt gehoord en geadviseerd. Dit zijn voornamelijk de bezwaarschriften met betrekking tot het sociaal domein, waarbij sprake is van slechts één betrokkene.

De toepassing van ambtelijk horen door de gemeente Alkmaar

De raad, het college en de burgemeester van Alkmaar hebben voor de behandeling van bezwaarschriften één gezamenlijke regeling vastgesteld, de Verordening bezwaarschriften Alkmaar. In die regeling is echter door middel van een bijlage een belangrijk onderscheid aangebracht tussen het college en de burgemeester enerzijds en de raad anderzijds.

Bezwaarschriften die zijn gericht tegen besluiten van de raad van de gemeente Alkmaar worden altijd voorgelegd aan de externe commissie bezwaarschriften. Er is geen mogelijkheid om in individuele gevallen hiervan af te wijken.

Bezwaarschriften die zijn gericht tegen besluiten van het college of de burgemeester worden als volgt behandeld:

In een bijlage bij de Verordening is vastgelegd dat een bezwaarschrift in de volgende situaties ter advisering aan de externe bezwaarcommissie wordt voorgelegd:

- er is sprake van een politiekgevoelige zaak, zoals een politiek (beleids)keuzevraagstuk, een onderwerp dat leeft in de samenleving of een onderwerp dat veel media-aandacht heeft;
- er is sprake van een complexe zaak, bijvoorbeeld bij complexe regelgeving of een omvangrijk dossier met diverse onduidelijkheden;
- er zijn 5 of meer bezwaren tegen 1 besluit ingediend;

- het besluit vertegenwoordigt een aanmerkelijk financieel belang (uitgezonderd terugvorderingsbesluiten in het kader van Participatiewet en Wet maatschappelijke ontwikkeling);
- het betreft een bezwaarschrift dat is ingediend door een medewerker van de gemeente Alkmaar.

In overige gevallen wordt ambtelijk geadviseerd over bezwaarschriften. Het horen van bezwaarden en andere belanghebbenden gebeurt dan ook door ambtenaren.

Ambtenaren die zijn belast met het adviseren over bezwaarschriften bepalen aan de hand van de hierboven genoemde criteria of over een bezwaarschrift advies wordt gevraagd aan de externe commissie of dat er ambtelijk wordt geadviseerd. Daarnaast wordt in beide gevallen de bezwaarprocedure opgeschort, als blijkt dat de indiener van het bezwaar en het bestuursorgaan willen onderzoeken of er een andere geschikte manier is om het bezwaar of de achterliggende oorzaak ervan op te lossen.

In de gevallen waarin ambtelijk wordt gehoord en geadviseerd, is het niet mogelijk om het bezwaarschrift daarna alsnog om advies voor te leggen aan de externe bezwaarcommissie. Als de indiener van het bezwaarschrift of andere belanghebbenden het na ambtelijk horen en adviseren niet eens zijn met de beslissing op bezwaar, kunnen zij hiertegen beroep instellen bij de rechtbank. Met de voorgestelde Verordening commissie bezwaarschriften Bergen 2018 onderzoeken ambtenaren samen met betrokkenen of het bezwaar op een eenvoudige manier opgelost kan worden. Maar als dit niet lukt, blijft de weg naar de externe commissie bezwaarschriften openstaan.

2.1 Beleidskaders

2.1.1 Collegeprogramma

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende doelstellingen uit het collegeprogramma:

2.1.2 Lokaal beleid

Dit voorstel heeft betrekking op eerdere college- en of raadsbesluiten, nota's, te weten:

2.1.3 Landelijke wet- en regelgeving

Dit voorstel heeft geen betrekking op de volgende wet- en regelgeving:

3 ADVIES

3.1 Toelichting op het advies

Ontvangen bezwaarschriften worden ter advisering voorgelegd aan de externe commissie bezwaarschriften. Deze procedure is op zichzelf vooral juridisch van aard. Binnen deze formele bezwaarprocedure kan de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en organisaties verbeterd worden, door enkele stappen toe te voegen aan het proces van bezwaarbehandeling. Dit betekent niet zonder meer dat de afhandelingstermijn langer wordt. In sommige gevallen zal die juist korter worden. En de indieners van bezwaar behouden hun recht op behandeling door de externe bezwaarcommissie.

Toe te voegen stappen in de bezwaarprocedure ter verbetering van de dienstverlening:

Artikel 7:

“De commissie onderzoekt of de zaak in der minne kan worden geschikt alvorens de zaak in behandeling wordt genomen. De secretaris verricht daartoe de nodige handelingen”. Deze toevoeging maakt het mogelijk dat de secretaris van de commissie samen met de indiener van het bezwaar, andere belanghebbenden en de betrokken ambtenaar beziet of het mogelijk is het bezwaar op te lossen zonder behandeling door de commissie. Dit betekent meer persoonlijk contact met de indiener van het bezwaar op een eerder moment in de bezwaarprocedure. Het snel contact opnemen met de indiener van het bezwaar en het samen zoeken naar een oplossing zal leiden tot een grotere klanttevredenheid. Als een andere oplossing wordt gevonden, kan het bezwaar worden ingetrokken en is verdere behandeling niet meer nodig. Dit zal leiden tot een verdere vergroting van de klanttevredenheid. Als er geen andere oplossing wordt gevonden, zal de commissie alsnog de indiener van het bezwaar en een verwerend ambtenaar horen en een advies uitbrengen voor de te nemen beslissing op bezwaar.

Artikel 10, tweede lid:

“Het horen en adviseren kan ook gebeuren in een andere BUCH-gemeente. Dit is mogelijk indien de agenda van de commissie bezwaarschriften van de betreffende gemeente daar ruimte voor biedt en een indiener van een bezwaarschrift gebruik wil maken van deze mogelijkheid.”

Met deze toevoeging kan aan indieners van bezwaarschriften de mogelijkheid geboden worden de hoorzitting over hun bezwaarschrift eerder te laten plaats vinden, als men daarvoor naar een andere BUCH-gemeente wil komen. De keuze is aan de indiener van het bezwaarschrift. Een bezwaarschrift met meerdere belanghebbenden leent zich minder goed voor deze mogelijkheid.

Om deze mogelijkheid te kunnen bieden, moeten de (plaatsvervangend) leden van de bezwaarcommissies van de andere BUCH-gemeenten worden benoemd als plaatsvervangend leden van de commissie bezwaarschriften van Bergen.

Overige wijzigingen in de Verordening bezwaarschriften

In de verordening is opgenomen dat deze is vastgesteld door de raad, het college en de burgemeester, ieder voor zover het de eigen bevoegdheden betreft. De commissie adviseert namelijk over bezwaarschriften tegen besluiten van de raad, het college en de burgemeester.

Artikel 2:

In de verordening van 2008 is in artikel 2 vastgelegd dat de commissie uit drie kamers bestaat en welk soort besluiten er in die kamers worden behandeld. Nu wordt de verdeling in kamers aan de commissie zelf overgelaten.

Aan artikel 2 is toegevoegd dat het college de vergoeding voor de commissie vaststelt.

Aan artikel 2, derde lid is toegevoegd dat de commissie bezwaarschriften niet bevoegd is ten aanzien van besluiten die betrekking hebben op rechtspositionele aangelegenheden van ambtenaren in dienst van de gemeente Bergen.

Voor dergelijke bezwaren van medewerkers van de BUCH is een specifieke bezwaarcommissie ingesteld. Deze commissie zou ook kunnen worden benoemd voor de ambtenaren die nog in dienst zijn van de gemeente Bergen.

Artikel 2a:

Met artikel 2a is aan de verordening toegevoegd dat de commissie niet hoort en adviseert in geval van bezwaren die kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond zijn en losstaande bezwaren tegen een dwangsom bij niet tijdig beslissen.

Omdat in deze gevallen direct duidelijk is wat de beslissing op bezwaar moet zijn en er geen hoorzitting gehouden hoeft te worden, kan het bestuursorgaan hierover geadviseerd worden door ambtenaren van de Werkorganisatie BUCH. De beslissing op bezwaar kan dan sneller genomen worden, zodat de indiener van het bezwaar sneller duidelijkheid heeft.

Artikel 3, derde lid Verordening 2008:

De bepalingen dat de voorzitters geen ingezetenen van de gemeente mogen zijn en dat van de leden alleen één lid van Kamer 1 (ruimtelijke onderwerpen) ingezetene mag zijn van de gemeente is in het voorstel voor de Verordening 2018 niet meer opgenomen. Indien gewenst, kan het college het wel of niet zijn van ingezetene betrekken bij de overwegingen.

3.2 Overwegingen van het college

3.3 Regionale samenwerking en couleur lokaal

Het voorstel tot vaststelling van een nieuwe Verordening commissie bezwaarschriften wordt ook voorgelegd in de andere BUCH-gemeenten. In het voorstel is onder andere opgenomen dat het horen en adviseren ook kan gebeuren in een andere BUCH gemeente, als daar ruimte voor is en de indiener van het bezwaarschrift hiervan gebruik wil maken. Daarmee wordt de capaciteit van de bezwaarcommissies van de BUCH-gemeenten optimaal benut en de dienstverlening vergroot.

De colleges moeten hiervoor de leden van de andere bezwaarcommissies benoemen als plaatsvervangend leden voor hun eigen gemeente.

3.4 Participatie, samenspel

Inwoners/ondernemers zijn niet betrokken bij de totstandkoming van dit voorstel. Na vaststelling van de voorgestelde Verordening commissie bezwaarschriften Bergen 2018 zullen inwoners/ondernemers wel meer worden betrokken bij de uitvoering van de bezwaarprocedure dan tot nu toe het geval is. Met het toegevoegde artikel 7 met betrekking tot bemiddeling, zal er eerder in de bezwaarprocedure overleg plaatsvinden met de inwoner/ondernemer over de wijze waarop zijn bezwaar zal worden behandeld. Er zal samen worden gekeken of er een feitelijke oplossing voor het bezwaar mogelijk is, zonder dat een advies van de bezwaarcommissie nodig is.

3.5 Risico's

Er zijn geen risico's verbonden aan dit voorstel.

3.6 Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen. Door de voorgestelde wijzigingen in de Verordening commissie bezwaarschriften zullen de kosten van behandeling van bezwaarschriften niet stijgen. Door het toevoegen van artikel 7 "bemiddeling" kunnen de kosten voor presentiegelden voor de leden van de commissie bezwaarschriften wellicht dalen, omdat bezwaarschriften vaker op een andere manier zullen worden opgelost en er dan geen hoorzitting en advies van de commissie meer nodig zijn. Door het bieden van de

mogelijkheid van een hoorzitting op een eerder moment in een andere BUCH-gemeente kan efficiënter gebruik gemaakt worden van de bezwaarcommissies van de BUCH-gemeenten.

3.7 Inkoop

3.8 Juridische Zaken

3.9 Communicatie

Na vaststelling van de Verordening commissie bezwaarschriften Bergen 2018 zal deze op de gebruikelijke wijze bekend worden gemaakt.

3.10 Duurzaamheid

3.11 Veiligheid

4 UITVOERING, PLANNING en ORGANISATIE

Na bekendmaking van de nieuwe verordening zal de bezwaarprocedure worden uitgevoerd zoals in de nieuwe verordening is vastgelegd. De secretaris van de commissie voor bezwaarschriften zal aan het college voorstellen om voor de nieuwe raadsperiode de leden van de commissie te herbenoemen en de leden van de bezwaarcommissies van de andere BUCH-gemeenten te benoemen als plaatsvervangend leden

5 ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

De heer mr. M.N. Schroor
secretaris

Mevrouw drs. H. Hafkamp
burgemeester